Ч. 53. (224.) Львів, пятниця, дня 25. лютого 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймають ся лиш оплачені, а звертають ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошення числимо за одношпальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній части 60 сот. Повідомлення про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошення за слово 6 сот., найменше 50 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошення за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Капіталїзація відсотків.

Цісарський розпорядок про мораторію не управильнив був справи сплати відсотків від гіпотечних рат.

Справа ся — головно для Галичини, — стала тим більше пекуча, що сей край в наслідок воєнних подій потерпів майже найбільше із усїх коронних країв. Закон в формі цісарського розпорядка, який в тім зглядї появив ся д. 15. с. м.. нормує близше справу відсотків, признаючи для залягаючих відсотків висше чим 3 роки такий самий степень гіпотечного першенства, що й самому капіталови.

Подаючи вістку про сей цісарський розпорядок, додає від себе між иншим ц. к. кореспонденційне бюро:

В наслідок воєнних подій і їх впливу на господарське житє не поплачено доси в більших розмірах відсотків від претенсій гіпотечно обезпечених, головно в Галичинї і на Буковинї, та в инших областях, навіщених безпосередно війною, а в части також у глубинї держави. Позаяк такі залеглости в деяких околицях істнували вже на якийсь час перед війною, треба було числитись з приростом примусових ліцитацій недвижимостий, що булоб дуже небезпечне.

По сїй причинї підносились щораз більше голоси, щоб законними зарядженями, застеречи процентам загіпотекованих претенсій право заставу капіталу також і тодї, коли вони залягають довше чим три літа. Такий речинець містить § 216. еґзекуційної ординації який між иншим постановляє, що належні з умови або закона відсотки, які залягають не довше чим 3 роки числячи взад від дня удїленого довершеня торгу, мають рівне право заставу з капіталом. Залягаючі по упливі трьох літ відсотки тратять отже тим самим се право.

По точнім провіреню всїх обставин видано відносні зарядженя в оголошенім цісарськім розпорядку з д. 15. лютого с. р.

Постанови цісарського розпорядка ділять ся на загальні і на постанови для області безпосередно навіщеної війною, який означує близше рівночасно виданий розпорядок міністра судівництва в порозуміню з міністром краєвої оборони. Обіймає він Галичину, Буковину, Побереже, безпосередно з боєвою лінією межуючі части Тироля і Каринтії, та область окружного суда в Кодорі.

Постанови для воєнної области предвиджують передусїм розширенє степеня заставу для претенсій відсотків. Коли наступить присуд при примусово проданій на ліцитації недвижимости перед днем 1. червня 1916, — то відсотки і инші повторяючі ся побічні належитости, які не довше, чим 5 літ від того речинця залягають, мають мати першенство на рівні з капіталом.

Супроти сього сповнюєть ся вимога продовженя трилїтного речинця з § 216. Та се не вистарчилоб, бо довжники загалом не булиб в змозї нагромаджені від літ залеглости в відсотках від разу сплатити та вирівнати біжучі відсотки. Треба було проте, в цїли оминеня примусових ліцитацій по причинї залягаючих відсотків видати заряджене, на якого підставі можнаб було звертати залеглости відсотки в довших речинцях.

Іменно до д. 30 червня 1918 можна залягаючі відсотки і инші побічні належитости убезпеченої гіпотечно претенсії замінити умовою сторін в претенсію з капіталу (капітал відсотків) і вписати для неї право заставу в рівнім степени з головною претенсією. Капітал відсотків не може бути більший від $4\frac{1}{2}$ лїтної квоти залягаючих відсотків і побічних належитостий, не може бути висше опроцентований чим 6%, й має бути сплачений в рівних піврічних або чвертьрічних ратах. Час сплати не може бути довший чим 16 літ. При аннуітетових позичках себ то при частинній сплаті капіталу з процентом може бути рівночасно з переміною відсотків на капітал процентовий також й залеглість в квотах капіталу замінена в нову претенсію капіталу яка має бути забезпечена гіпотечно, опроцентована і сплачена в той сам спосіб, як і капітал відсотків.

Заміна залеглих відсотків і капіталу в нову позичку відбуваєть ся в засадї на підставі обосторонної умови між вірителем і довжником. Колиб однак вона не довела до цїли, може внесок на капітуляцію відсотків поставити в суді котра небудь сторона, отже так довжник як і віритель. Судія на підставі такого внеску, о скільки набере переконаня, що довжник по причинї воєнних подій не є в змозї в час вирівнати відсотків забезпеченої гіпотечно претенсії, — може дозволити на таку заміну до д. 30. червня 1916 та зарядити забезпеченє гіпотечне нової претенсії в степені першенства головної претенсії.

З чужої преси.

Хорватська преса про митрополита Шептицького.

Гірка доля поневоленого митрополита будить живе співчутє в цілому цивілізованому світї, а між иншими знайшла голосний вігомін

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ,

Один день працї У. С. С.

Після полкового приказу з попереднього дня має I курінь У. С. В. вправляти на площі вправ, II курінь працювати коло земляних робіт.

Рано-ранесонько виходять сотнї за сотнями з вузеньких улиць села. Одні уставляють ся на площі коло полкової управи, другі з прирядами до земних робіт ідуть на призначені місця. Земля від нічного холоду замерзла і дуднить під міровими кроками Стрільців. Кождий іде жваво, щоб розігріти ся, бо не один змерз у ночі в лихенькій домівнї.

Сонце зійшло і просвічує мраки по долинках. А серед тих мрак мріють ряди Січовиків, що справно роблять звороти то в один то в другий бік, виконують рухи рівно і складно, як один муж. Під горбом стоїть курінний отаман. Развраз летить від нього приказ над ті сїрі ряди, щоби оживити їх і повести в котрийсь бік.

Острий степовий вітер смалить твар, розвіває поли плащів. Але він не дає ся так дуже в знаки, як було колись, перед війною. За нами остра карпатська зима, яка загартувала молоде тіло. З молоденьких хлопців з діточим білим і ніжним лицем, з несмілими рухами, поробили ся мущини з осмаленим обличєм і певністю себе. Кождому небезпека не раз і не два заглядала в очи, кождий і на житє потрафить без остраху глядїти.

Тепер робить він вправи, хоч вони вже неодному трохи знудили ся, бо повторяють ся що другий день вже від 3. місяців. Але вправи потрібні для вояка, як спанє і харч. Не затрачує ся легкість і енерґія. Душа не попадає в отупінє, що могло вже виродити ся серед півторалїтної воєнної заверухи.

Вправи тривають від год, пів до 8. до 11. перед пол. Часто при вправах грає полкова музука. Деколи приходить лиш на кінець, на дефіляду. По скінченю вправ стає отаман на боцї і чета за четою, сотня за сотнею переходить у почетнім маршу попри нього. Притомлені ноги ще раз витягають ся бадьоро і певно. По тім цїлий курінь розходить ся на кватири.

За той час II курінь розсипаний по ріжних місцях, працює теж від пів до 8. до 11. год пер. пол. Копає глубоку криївку для бриґадийної і полкової команди, робить греблю на недалекій мочароватій долинцї. Криївки мають бути „granat-sic er“. Мусять знаходити ся проте глибоко під землею. В тїй цїли копає ся три-чотири метри глибоку яму чотирогранну і в стїнї її робить ся щойно коритар і землянку. Се вимагає великого вкладу працї і часу, але дає забезпеку навіть перед найтяжшими гарматами. На таку землянку можуть бити навіть 22-центиметрові „Дурні Івани“. Вони не переб'ють грубої верстви землї.

Другі відділи куріня працюють коло греблї на мочарах. Там не можна викопати окопів, бо вода залила би їх. Мочари тягнуть ся широкою долиною, на якій пливуть три річки. Щоби забезпечити ся перед водою і не переривати лінії окопів треба було старатись о підвисшені становища, які стоялиб над мочарами. Се власне виконують Стрільці. Чорніють виплетені коші на які 2 мертри високі, що мають форму земляного окопу. Їх щойно обкладають дернюгами з одного і з другого боку, бо земля се дуже добре охоронне средство перед кулями. Гребля довга на яких 200 метрів. Щодня працює коло неї найменче пів куріня. А праця тяжка. Треба кожду дернюгу викопати із примерзлої землї, принести її на місце і положити, там, де треба. Скільки то дернюг треба принести щоби закрити почвірним муром двометрову греблю. Але робота з кождим днем поступає в перед. Плетені коші чим раз більше скривають ся під землю, чорний мур дернюг чим раз висший.

Така робота триває до 11. год. перед пол. В 11. год. все уставляє ся в ряди і вертає домів. Буває иноді перешкаджають у працї російські шрапнелї, що рвуть ся недалеко може й не на них спрямовані. От нинї Москалї стріляли на відділ війська що на поблизькім горбку відбував вправи. Та стрільна не доносили і тріскали з боку над мочарами. Кілька ґранатів зі свистом загрязло в мягкий ґрунт і невибухло. Та се не тамувало роботи. Хлопцї покепкували собі з Москалїв, що на дурно тратять муніцію. Вони вже освоїли ся за довгий час війни з таким страшелем.

Обід. Димлять ся полеві кухнї і розносять запах мяса і росолу, щоденної їди вояків. Ку-

у хорватській пресі, яка цікавить ся житємбутєм нашого митрополита в московській неволї. Се передувсїм треба сказати про загребсько-католицьку пресу, яка присвячує особі ґр. Шептицького пильну увагу, реєструючи за українськими часописями усї найдрібнїйші звістки-новини про нашого владику. Приміром „Katolički List“ (тижневник) на протязї одного місяця згадував про нашого митрополита — трьома наворотами, значить ся майже в кождому числї. А іменно: В числї з 2. грудня 1915. (№ 48. стор. 487) помістила редакція лист митрополита до совітника о. Чапельського (за „Українським Словом“), в числї з 16. XII. м. р. (№ 50 стор. 208) замітку п. з.: Ukrajinci i nadbiskup Septycki, де мова про торжественний обхід іменин митрополита, українською львівською громадою, а в числї з. 30. XII. (№ 52, стор. 528) здемасковано брехливу інсинуацію „Нового Время“ про мнимі компромітуючі письма, які буцїм-то знайшли російські яничари в мурах митрополичої палати у Львові.

Иншиий популярно - католицький місячник „Glasnik presvetoga srca Isusova“ (схожий на наш „Місионар“) помістив у числї за падолист і грудень 1915 р. довшу статю пера о. д-ра Камільо Дочкала: Muke sjedinjenik u Galiciji (Переслїдуванє унїятів в Галичинї), в якій розказує ть ся про насильне вивезенє Митрополита до Нижнього Новгорода а відтак до Курська, про безправне інтернованє — вивезенє 45-тьох українських священиків до Росії, про поширюванє православія в Галичинї епископом Евлогієм та московськими батюшками і до автор подає передвоєнну історію кертично-підпольної роботи русофілів в Галичинї, оплачуваних рублями Росії на те, щоб сїяли незгоду й роздор в українському народї, пропаґували царо-православні ідеї, та виконували шпіонсько-розвідчу службу по інструкціям російського ґенерального штабу. До речі замітимо, що також ілюстровані хорватські часописі містять від часу до часу замітки та ілюстрації, як пр. „Ilustrovani List“, в яких зображають не тільки воєнні події східно-галицького фронту, але також знищенє наших сел і житє-бутє наших мужиків. (Див. число з 8, 15, 22. січня с. р. № 2. 3 і 4.).

Болгарський дневник про російську Україну.

Звісний із своїх симпатій до нас софійський дневник „Камбана“ помістив в числї в 29. січня с. р. передовицю, в якій обговорюють ся господарсько-політичне значінє України для московської імперії, та вагу матеріяльної страти, яку спричинила Росії утрата промислової Польщі. „Коли утрата Польщі — пише „Камбана“ — викликала в Петербурзї велике пригнобленє, — то можливість відорваня України викликує в російських політичних та військових кругах прямо перестрах“.

Щоб за всяку цїну вдержати при Росії урожайні українські землї, російське правительство накликує своє громадянство до єдности, консолїдації партій, витріваллости та економічної орґанізації сил, завзиває салдатів до відваги та геройської боротьби з ґерманізмом; а рівночасно концентрує великі маси війська на Волинї, Бесарабії та у східній Галичинї, приготовляючись до офензиви. Мимо всього, Росія загрожена в свойому істнованю — боїть ся дальшого продовженя війни, яка тільки побільшує шанси завойованя союзними державами України, якої втрата має для Росії велике значінє, бо звісно Україна своїм збіжем годує населенє Росії, богатими засобами вугля й соли піддержує російську промисловість і торговлю, а кромі сього має ще велике політичне значінє—як дорога до Чорного моря та на Балкан.

Україна в мадярських ілюстраціях.

Про те, що мадярська преса цікавить ся нами та нашими справами згадувалось у нас нераз, а новим сього доказом будапештанський ілюстрований тижневник „Az Erdekes Ujs-g“, який помістив у числї з 6. с. м. (№ 6, стор. 16) дві краскові ілюстрації з над Стрипи, з яких одна представляє Стрипу та положенє над сею рікою українське село, а друга окопи наших Січових Стрільцїв також над Стрипою. Понадто в найновійшому числї з 20. с. м. № 8, стор. 16 подибуємо гарну картину з обходу йорданського водосвятія на Угорщинї і по одному кравидови з Полїся і Волинї.

Знова в ілюстрованому журналї „Idszmondo“ стрічаємо фотоґрафічну знимку ґрупи українських робітників, які виконують воєнні свідченя починаючи з малолїтних дїтей, а скінчивши на сивоволосих мужиках. (Пор. образок: Harcteri földmunkat vedzö ruten asszonyok, — що значить: Воєнні свідченя українських (рутенських) селян та жінок.

Европейська війна.

Сербія заключає осібний мир?

Наради скупщини.

БАЗИЛЕЯ, 22. лютого. З Петрограду доносять сюди, що тими днями має сербська скупщина відбути поза границями Франції засїданє та розглянути справу заключеня окремого мира.

Чутка про похід на Київ.

Кореспондент анґлїйського „Daily Telegraph“ пише, що румунські військові круги думають, що приступ на Солунь опізняєть ся тому, бо осередні держави приготовляють ся до великого і дуже енерґічного походу на Київ.

В Греції.

Крета операційною підставою для коаліції. Протест Скулюдіса. — Критичне фінансове положенє Греції.

БЕРЛЇН, 22. лютого. Через Царгород доносять з Атен: Представники коаліції в Атенах ґреміяльно повідомили президента грецького кабінету Скулюдіса, що коаліція утворить на острові Креті операційну підставу для своєї воєнної фльоти. В заливі Суда, а також і в містах Кандія і Ретимно висїдають анґлїйсько-французькі війська.

Скулюдіс запротестував проти сего замагу.

БУДАПЕШТ, 22. лютого. „Az Est“ доносить з Букарешту: „Journal de Balkan“ приносить з Атен сензаційну вістку, що грецьке правительство находить ся в дуже скрутнім фінансовім положеню. Кабінетова рада, яка радила над сею справою, рішила завести нові податки та усунути зі служби часть державних урядників. Кабінетова рада застановляла ся також над пляном, щоби часть урядників побирала лише 200 корон місячної платнї, а прочі цїлу звичайну платню, та поки-що плян сей усунено з під нарад.

Протест італїйських робітників проти війни.

БЕРЛЇН, 22. лютого. „Berliner Tageblatt“ доносить з Люґано: Представники робітничих стовариш ень в Тосканї, до яких належить 15.000 робітників, відбули у Фльоренції засїданє, на якім ухвалили протест проти війни і дорожнечі.

Непобідимість Німеччини.

МІНХЕН, 22. лютого. Тутешні дневники доносять: Дипльоматичний представник Анґлїї в столиці одної з невтральних держав в приватній розмові заявив, що Нїмцїв не можна побити на полї борби, та що анґлїйське правительство добре про те знає.

Французько-анґлїйські наради.

ПАРИЖ, 23. лютого (Ткб.). Міжпарляментарний французько анґлїйський комітет розпочав під проводом Clemenceau свої працї. Льорд Bryce як бесїдник анґлїйської делеґації зазначив, що цїлию зібраня є стїснити вузли, які лучать народи і правительства.

Заворушеня між російським військом.

Замахи на зелізницю.

КОПЕНГАҐЕН, 23. лютого. „Tägliche Rundschau“ доносить з Копенгаґен; Мимо скупих відомостий, які приходять з Фінляндії до Швеції з справі заворушень між російськими військами, показує ся, як доносить „Syd-Svenska Dagblad“, що сї заворушеня були поважні. Фінляндцї, яким вдало ся перекрасти ся через границю до Швеції, розказують, що мимо старань російських властий вдержати се в тайнї, фінляндське населенє знає богато про заворушеня між російськими військами над фінляндсько - шведською границею.

Насамперед прийшло до борби між жовнїрами. На касарнянім подвірю в Шеаборґу одного капітана, який зі своєю четою не хотїв виповнити даного йому приказу, застрілив один офіцир з иншої чети.

Тому, що не довірювано російським жовнїрам, які повнили граничну службу, вислано їх на фронт, а службу над границею повірено Кіргізам Зелїзничу катастрофу, в часї якої згинуло кількасот жовнїрів, приписує населенє замахови. Кілька тисяч робітників працює тепер коло будови зелїзницї, яка попри Вазу йде до невідомого ще місця між Гельсінґфорсом а Петроградом.

Подорож Філїпеску до Петрограду.

Зневіра і зденервованє румунських русофілів.

ВІДЕНЬ, 23. лютого! „Die Zeit“ доносить з Кельн: Букарештенський кореспондент „Köln. Ztg.“ доносить свому дневникови про подорож відомого русофільского аґітатора Філїпеску до Петрограду: Як Філїпеску, так і більша часть його прихильників, не вірить вже в рішаючу побіду Росії. Навіть вістки про зайнятє Ерзерума, якими Росія засипала Румунію, не викликали нїяких змін в тих поглядах. Длятого також Філїпеску виїхав з Румунії з дуже підірваними нервами. Причиною сеї подорожі є напевно велике розчарованє, якого по причинї Росії дізнав Філїпеску і його прихильники.

Критичне положенє французького правительства.

ҐЕНУЯ, 22. лютого. „Temps“ доносить: Положенє французького кабінету є критичне, але парлямент мусить обминути пересиленє. Заведенє диктатури є неправдоподібне.

„Journal des Debats“ стверджує, що парлямент в наслїдок безнастанних суперечок представляє тепер вид гідний пожалованя. Коли депутати не змінять свого поведеня, то Бріян повинен сейчас відложити палату депутованих.

Заворушеня в Египтї проти Анґлїї.

РИМ. (Ткб,). Часопись „Ордіне“ доносить з Каїра про нові завrушеня по причинї покликаня до військової служби редифів, причім вбито 35 осіб, а 45 ранено. Заворушеня перекинулись також на дїльницю Цитаделї, де анґлїйські офіцири застрілили певну скількість мешканців. Ненависть населеня до египетського султана зростає.

З ЗАСЇДАНЬ ПАРЛЯМЕНТІВ.

Угорський парлямент.

БУДАПЕШТ, 23. лютого (Ткб.). В соймі перед приступленем до дневного порядку мінїстер гонведів Hazai відповів на закиди, які посол Urmanszky підніс в двох інтерпаляціях в справі майбутнього злого поводженя ся з Мадярами в армії. На основі провіреня конкретних случаїв та одержаних звітів, мінїстер ствердив, що подібні закиди є безосновні.

хар стоїть при своїй кухнї з варехою в руках і жде. Приходять хлопцї з „минажками“ і стають гусаком. Починаєть ся роздача обіду. Кождий дістає свою пайку і відходить до дому. А дім той звичайно недалеко, бо кухня урядує на серединї рейону сотнї,

По обідї нема вже загальних вправ нї робіт. Хиба в поодиноких сотнях переробляє ся деякі вправи. Як перед обідом все переводить ся практично так по обідї теоретично. Отжеж відбувають ся сотенні виклади для рядовиків і для підофіцирів. В кождій сотнї сотники і четарі поучують і демонструють всїлякі річи потрібні для образованя сучасного вояка:

Загалом адмінїстрація тут та сама, що в касарнї в мирових часах. Се можливе лишень при позиційній борбі.

По викладах кінчать ся час працї і обовязків. Хлопцї вкорочують собі довгі вечері співом, то шахами, то картами.

Крім того використують час і на одну дуже важну річ. Одні других вчать писати і читати. Хоч неграмотних не богато, але все таки вони є. Неписьменні дуже радо горнуть ся до науки і вона поступає скорим ходом вперед. Сотник Булзиновський постарав ся для своєї сотнї навіть о шкільну таблицю, так що наука відбуває ся зовсїм як у школї.

Ось які дива позволяє робити позиційна борба. Кожду хвильку вільного часу можна використати на користь Стрільцїв. Та чи таке ще довго потриває, не знати. За день, за два може прийти зміна і прийде ся Січовикам кинути все, а з крісом в руцї боронити свого або відбирати вороже становище.

Засїданя Думи.

Сазонов про Німеччину. — Справа господарського зближеня. — Справа окремого мира. — Зєдинене Польщі. — Мнима недоля Поляків в польськім королївстві.

ПЕТРОГРАД (Ткб.). Мінїстер заграничних справ виголосив в Думі слідуючу бесіду:

У четверте від початку війни хочу представити палатї цїлковитий образ полїтичного положеня. Війна тріває дальше. Менше чим колинебудь можна нинї предвидїти її конець, однак правительство як доси так і в будуччинї стоїть непохитно при своїй постанові провадити дальше війну аж до поконаня ворога. Мужі стану і дневникарі в Німеччинї вперлись складати відвічальність на нас і на наших союзників. Та завзятість толкуєть ся конечностю успраедливленя нїмецького правительства перед публичною опінією власного краю.

Однак отвирають ся очи і росте невдоволене. Ми і наші союзники зістали втягнені в сю війну щоб боронити наших найсвятїйших прав. Запорукою успіху є цїкловита згода у зусилях союзників, яку однак тяжко є осягнути по причинї віддаленя. В цїли осягненя сего наші представники беруть живу участь в конференціях союзників у Франції і Анґлїї, де побіч військових та полїтичних справ мають ся обговорити приготованя до будучого господарського союза. Нїмецьке правительство стараєть ся викликати военний запал серед мас, переконуючи їх, що противники стараються ся зовсїм знищити нїмецький народ. Таке твердженє є абсурдом. Хто міг би числити на се, щоб знищити 70 міліоновий народ. Союзники не мали нїколи сього на думцї. Домагають ся вони тільки прав свобідного розвитку в своїм краю, і обезсиленя Прус. В противнім случаю жертви союзників булиб безуспішні.

Відтак мінїстер зложив подяку і висказав подив для Франції; ствердив, що попередні непорозуміня, що так довго істнували супроти Анґлїї, остаточно усунено. Посли, котрі виїдуть до Анґлїї будуть могли переконатись, що зробила Анґлїя на суші і на морі. Згадав мінїстер також і про італїйське військо, котре мусить поконувати трудности гористого терену, але крок за кроком випирає ворога.

Росія, Франція і Анґлїя, щоб опрокинути фальшиві вісти сїяні ворогом про окремий мир, заявили вже з почином війни та підписали льондонський трактат. В послїдних часах Японія й Італїя також приступили до него.

Безосновні отже поголоски про окремий мир раз на все напятновані, є клеветою.

Сумні вістки доходять до нас з тимчасом занятих ворогом областий. Бачите, що дїє ся з нашим братним польським народом, що дїє ся в Бельгії, в славній а так тяжко дїткненій Сербії. Всюди там панує гроза та нужда. Вистарчить пригадати нечуваний примір убійства miss Cavel, щоби мати образ житя в тих областях, які дістали ся під зелїзне нїмецьке пановане. До нещасливих жертв, які стогнуть серед тяжких досвідів, можемо сказати: Будьте відважні! Година освободженя вже вибила“. Як страшна ірония звучать похвали, які Нїмцї самі собі висказують за добродїйства, якими нїбито засипують населене занятих ними областий. Нїмецька преса є особливо горда з заложеня польського університету в Варшаві. Є се засїдка, якою мало ся позискати довіре у знищеної Нїмцями Польщі, але се предприйняте з гори було засуджене на невдачу. Від початку війни Росія виписала на своїм прапорі: зєдинене частий розірваної на части Польщі. Така цїль, висказана монархом і начальним вождом, лежить на серцю російської суспільности; цїль та дістала апробату союзників і доси не змінилась. Якжеж Нїмцї дивлять ся на ті святі змаганя польського народу? Коли лише Нїмеччинї і Австро-Угорщинї вдалось вдерти ся в Польщу, сейчас подїлили між себе ту часть неподїленої польської области. Щоби ослабити враженє, яке викликав замах на здійсненє польських змагань, думали сї держави, що повинні сповнити кілька підрядних бажань польського населеня. Тому заложено університет. Але не треба забувати про се, що автономія Польщі, яку ту з сеїж самої трибуни проклямував шеф царського правительства, містить в собі польські національні школи всяких степенів не виключаючи і університету. Отже не можна надїяти ся, щоби польський нарід за миску сочевиці, яку йому жертвують Нїмцї, зрік ся своїх змагань, щоби замкнув очи на се нове приготоване Нїмцями закріпощенє та забув про своїх братів в Познанщинї, де задля приподобаня ся нїмецьким кольонїстам завзято нищить ся польський елємент.

Говорять, що Нїмцї за нові обіцянки та фікційні користи заміряють побрати в занятих областях кількасот тисяч Поляків, щоби як арматне мясо дали ся убити на славу ґерманїзму.

Не хочу вірити, щоби польський нарід, оживлений високим національним почутєм, який сейчас з початку війни поспішив получити ся з Росіянами, щоби здійснити дорогий для кождого Поляка народний ідеал, міг себе дати обманити та згодив ся на се, щоби проляти кров за тиранів Познаньщини.

НОВИНКИ.

— **Пленарне Засїданє Загальної Української Ради** відбудеть ся у Відни Josefstädterstrasse 43—45. в середу 1. марта 1916. о 4. год. попол. з таким порядком нарад:

1) Звіт президії з дїяльности;

2) Справа розмежованя українських територій;

3) „ делєґацїй З. У. Р. в Галичинї;

4) „ фондів призбираних американськими Українцями;

5) внески і запити.

— **Відзначенє.** Старший комісар ц. к. Дирекції поліції у Львові п. Микола Квасневський одержав похвальне признанє за знамените повненє службових обовязків супроти ворога. — П. Квасневський сповняє під сю пору тяжку службу в цензуральнім бюрі при державній Прокураторії.

— **Відзначенє Українця.** Надпоручник 80 п, п. Добущак проф. ґіназіяльний зі Стрия зістав відзначений „Signum laudis“ за поведенє супроти ворога.

— **Відслоненє „лицаря“ в Самборі,** Онодї відбулось в Самборі в присутности військових і цивільних властий відслоненє „лицаря,“ — причім зібрано на цїли „Червоного Хреста“ поважну квоту.

— **З над Стрипи,** Послїдні бої над Стрипою на північний схід від Бучача мали пару інтересних епізодів. І так, коли раз відкинено російську піхоту до її попередних становиск, рушила до наступу сотня козаків з наміром вдарити на крило австро-угорської піхоти. Від нашого огня вспіло спастись бігством лише пару козаків, а кінь одного козака в дикім розгонї пересадив дротяні перегороди, добіг до австрійських становиск і здоровий дістав ся в полон. Його їздець згинув по порозї від кулї. Про иншу подію розповідають, що в часї паругодинного завішеня оружія в цїли похороненя вбитих, явив ся на боєвищи відділ російських санїтарів під проводом монахинї. Санїтарі стали живо збирати оруже і мунїцію і що-й-но в наслїдок рішучого протесту виделєґованого туда нашого кадета, забрали ся до збираня трупів. Слїдуючої ночи приловлено російську стежу, серед якої пізнано молодого Черкеса, що день перед тим, був „монахинею.“

— **Турецькі гостї у Львові.** Вчера рано загостили до Львова в переїздї на фронт два турецькі князї. З двірця заїхали до готелю Жоржа, звідки удались автомобілем на повиставову площу, де їх привитав командант міста ґен. Рімль. Відтак поїхали на високий замок звідки вернули до міста.

— **Гуцульський патріотизм.** Дня 2 с. м. відслонено в Косові военний памятник, який вирізьбив гуцул Василь Девдюк. Є се артистично викінчений процесійний хрест. Ініціятиву до повстаня сього памятника, який має служити за спільне збірне місце жертв для Червоного Хреста дав вахмайстер жандармерії Василь Ткачук та лїсничий Михайло Пекар. Після святочного посвяченя приступлено до вбиваня цвяхів, яке принесло в однім днї 17.000 к. доходу.

— **На чужинї — Уралем.** Дня 28/VIII м. р. занедужав на лихорадку, а уже 2/XI 1915 похоронено „під московським караулом у ярмі“ за Уралем у Ташкентї 35 лїтнього управителя 2 кл. школи в Руді сїл. пов. Камінка стр. Богдана Калиневича тихого, смирного дїяча на народній ниві, що невсипучою, муравлиною працею пятнайцятьлїтною полишив незатерті слїди в тут. хорі церковнім, аматорских представленях в читальнї Просвіти, касї Райфайзена і пр. В пожитю товарискім був се чоловік понад буденну міру людський і чесний. Рівночасно з сею вісткою наспіла і вість про смерть учителя з Винник. Земля їм пером!

— **Румунська соціяльно-демократична опозиция за визволенєм України.** Секція румунської соціяльно-демократичної партії в Ясах, котра не вислала своїх відпоручників на другу загально-балканську конференцію (з виключенєм болгарської соціялїстичної опортунїстичної партії „широких“), творить під проводом д-ра Гелєртера й Буйора опозиційний блькок проти партійної еґзекутиви, а прихильний Нїмцям. Оба провідники, з котрих Буйор уже в часї війни був головним редактором часописи „Lupta“, видають тепер півмісячник під назвою „Convorbiri Sociale“ (Соціяльні обговорюваня), котрий поборює становище партійної управи. Він висуває замісць дотеперішньої безоглядної боротьби партії проти румунських русофілів і приязних Нїмцям течій таку програму: 1) боротьбу за невтральністю до краю; 2) але якби ся боротьба стала безуспішною, має Румунія стати рішучо по сторонї центральних держав, аби ослабити Росію й віддалити її від своїх границь; 3) поборюванє русофільської пропаґанди й партій, котра її піддержують, з цїлою енерґією; 4) підпиранє партій, котрі зближають ся до становища нового півмісячника. Сю програму обговорює в довшій статї Буйор у першім числї нової часописи. Статя вказує на велику небезпеку, якою являєть ся Росія для істнованя незалежної румунської держави, та приходить до висновку, що одиноким ратунком перед сею небезпекою є ослабленє Росії, прилученє Бесарабії й утворенє вільної України. Якби Румунія покинула свою невтральність, може зробити се тільки в користь центральних держав. У такім змислї мусить партія впливати й помогти тим кругам, що приязні Нїмцям, здобути більший вплив серед народнїх мас. (Всву).

— **Горілка дорожіє!** Сими днями має появитись цїсарський розпорядок, який підвисшує оплату від горілки о 40 сот. на 1 лїтрі алькоголю. Ся оплата є призначена виключно на річ державного скарбу. Супроти сього подорожіє горілка, цїни денатурованого спирта остають ся натомість незмінені.

— **Здержанє вивозу картофель з Угорщини.** Мінїстерство рільництва здержало видачу перевозових цертифікатів для вивозу картофель з Угорщини. Вивіз буде з Угорщини так довго здержаний доки правительство не запевнить собі відповідних запасів для населеня.

— **Карти на масло в Берлїнї.** З днем 20. с. м. запроваджено в Берлїнї управильненє купна і консумції масла. Хлїбова карта є заразом картою на масло. Кождий посїдач хлїбової карти може купити на 1 тиждень не більше чим чверть фунта масла. Щоб управильнити в цїлім пруськім королївстві консумцію масла, мають ся запровадити в цїлій державі карти на масло.

— **З львівських товариств.** Доповняючі загальні збори „Української Бесїди“ у Львові відбули ся вчора о годинї 7 вечером. На порядку дневнім був вибір двох заступників видїлових і вибір контрольної комісії. Зібрані в приписанім статутом комплєтї члени вибрали майже одноголосно після відчитаня протоколу з послїдних загальних зборів на заступників видїлових Вп. пп.: Перфецького і Д ра Воєвідку а до комісії контрольної Вп. п. рад. Глїбовицького адв. Д-ра Гвоздецького і Ласовського. Опісля висказав о. сов. Туркевич бажанє, щоби в товаристві устроювати від часу до часу дискусійні вечери на ріжні актуальні теми в цїли виміни гадок поміж членами; се причинилоби ся до витвореня громадянської опінії та оживилоби рух в тоовaристві якого ідейний напрям повинен бути випливом поваги хвилї. Гадку сю попер рівнож о. сов. Стефанович звертаючи увагу, що загал наш стоїть переважно осторонь від всякого громадянського житя, а у всїх орґанїзаціях працюють майже ті самі нечисленні одиниці: через спільні сходини можна би одних заінтересовати загальними справами, а инших, які проявляють добру волю, втягнути до загально пожиточної роботи. На тему оживленя тов-а Бесїди розвинула ся широка дискусія, в якій м. и. звернув увагу проф. Масляк на занепад серед нас товариського житя. Колись, тому 20 лїт, коли наша громада була значно менша, бувало на Бесїдї все повно осіб. Не знати чи причиною нинїшного занепаду є упадок ідейности, чи може взаїмна нетолєранція на тлї полїтичної диференцияції. „Бесїда“ повинна бути школою лучности і товарискости. Повисші гадки як також і пропозицію о. сов. Туркевича щоби утворити при товаристві зелїзний фонд рішили збори переказати новому видїлови до передискутованя. — Сим способом довершено обнови заряду товариства, а годить ся з повним вдоволенєм зазначити і піднести, що вибраний на попередних зборах видїл, забрав ся з повною енерґією і посвятою до щирої працї, щоби Бесїда відзискала давню марку одного з найстарших, та матерних товариств українських у Львові. Обновленє і віджитвленє народнього театру, упорядкованє підорваних ріжними подіями фінансових відносин згуртованє членів до щирої громадянської і товариської роботи оживленє самого товариства отсе широке трудне але вдячне завданє людий стоячих тепер на чолї „Української Бесїди“. Желаємо з серця „щасть Боже“ на обновленім шляху до метових цїлий а заєдно уважаємо своїм обовязком підчеркнути, що чейже серед місцевої інтелїгенції не найде ся хиба нї одна свідома своїх почувань одиниця, яка не схотї-

лаби до сего товариства належати в характер дійсного члена. „Бесїда" потребуе як раз тепер моральної і матеріяльної підмоги, а нігде правди дїти, що наколи другі товариства поклликані до житя і почином і заходом і підмогою „Бесїди" згодом перегодом і розвинули ся гарно і доробили ся матеріяльних ефектів — саля „Бесїди" остала майже бідною скитальницею не маючою своеї хати нї свого власного захисту і обмеженою в завданях свого ествованя лиш на доходи з членьских вкладок. Тих повинно бути як раз тілько, кілько е свідомих інтелігентних громадян у Львові. Додаемо і те, що в короткім часї відбуде ся в відступленім безхосенно льокали Бесїди виставка домашнього промислу і народних вишивок. Виставку устроює товариство Ганни Барвінок, а в сиропустну недїлю устроює Бесїда товариські сходини, получені з відчитом поета Масляка, сольовими співами і хорами Бояна з продукціями інструментальними .і товариською забавою.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 25. лютого 1916

Нинї: 25. лютого гр.-кат. Мелетия, римо-кат. **Анастазиї.**

Завтра: 26. гр.-кат. Мартинїяна римо-кат. Віктора.

ПОДЯКА.

ВП. Меценасови і оборонцеви у військових справах **Дрови Филипови Евинови** за повну посвяти, совісну, щиру, знамениту і успішну оборону в моїй справі складаю отсим найсердечнїйшу подяку. — Львів, дня 25 лютого 1916 Іван Романюк, властитель реальности в Клепарові.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 24. лютого.

На російськім і італїйськім фронтї не зайшло нїчо нового.

На балканськім фронтї.

Наші війська в Альбанії побили вчера Італїйців та їх союзника Ессада під Дураццом. Перед полуднем наші баталїони зайняли послїдні передні становиска ворога на схід від Базар Сіяк, міжтим коли менші відділи переправились через Арзен. В полудне виперто італїйську бриґаду Савона також з сильного головного становиска на схід від згаданої місцевости. Рівночасно инша кольонна взяла приступом укріпленя в Сасобіянці, 10 кільом. на полудневий схід від Дурацца. Ворог покинув свої рови серед утечі та подав ся на внутрішний оборонний перстінь. Ведеть ся погоня.

Заступник шефа Генерального Штабу: Фільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

Успіх на схід від Мози зміцнено. Ми здобули місцевости Hrabant, Haumont, Samogneux. Цїла лїсиста область на північний захід, на північ і на північний схід від Beaumont е вже в наших руках.

На полудне від Мецу заскочено висунене французьке становиско і цїлу в числї понад 50 людий залогу полонено.

На східнім фронтї.

В північній части фронту більше оживлені артилерійські бої. В богатьох місцях сутички стеж. Не зайшло нїчо замітного.

На балканськім фронтї.

Нїчо нового.

Начальна управа армії

ПАРИЖ (ТКБ). До часописї „New York Herald" доносять з Вашінґтону, що американське правительство рішило зірвати зносини з німецьким амбасадором, та вести дальше переговори безпосередно з Берлїном.

Бюро Вольфа додае: Сю вість треба приймяти з як найбільшою осторожностю. В Берлїнї урядово нїчо про се не знають.

ПЕТРОГРАД (ТКБ). Цар виїхав до армії в полї.

Видае і відвічае за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.